

СТАНОВИЩЕ

От доц. Мариела Радославова Филипова, доктор

**Относно: Дисертационен труд за присъждане на
образователната и научна степен „доктор“ в област на висше
образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.4 Обществено здраве**

на тема:

**„КИНЕЗИТЕРАПИЯ ПРИ ОПЕРАТИВНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ
НА РОТАТОРНИЯ МАНШОН“**

представен от: Симона Симеонова Богданова

научен ръководител:

доц. Любомира Саздова, доктор

Патологията в областта на раменния комплекс е често срещана в кинезитерапевтичната практика и е клинично изразена с болкова симптоматика, ограничен обем на движение и най-вече с влошаване на качеството на живот.

Настоящият труд разглежда актуален проблем. Представената разработка е в обем от 198 стандартни страници. Структуриран е правилно, според изискванията за този тип разработки. Дисертационният труд е онагледен с 12 таблици, 18 фигури и достоверен снимков материал. Включена е библиографска справка за използваните 97 литературни източници, от които само 7 на кирилица, останалите – на латиница.

В съдържанието са обособени 9 раздела, включващи: въведение, литературен обзор, постановка на изследването, работна хипотеза, цел, задачи, организация и методика на изследването, методика на кинезитерапията, резултати, изводи и препоръки за практиката,

заклучение, приноси, библиография и 9 приложения, включващи, функционални изследвания, тестове и протоколи за възстановяване при лезии на ротаторния маншон.

Литературният обзор е разработен в пряка връзка с темата на проучването. В него се включени функционална анатомия, кинезиология на раменния комплекс, руптурите на ротаторния маншон-етиология, епидемиология, рискови фактори, класификация на увредите, рискови фактори, клиника. Детайлно са описани функционалните тестове, патокинезиологичен анализ и наличния мускулен дисбаланс, както и лечението (консервативно и оперативно) при тази патология.

Във втора глава са разгледани: целта и задачите на дисертационния труд. Те са шест и са добре формулирани.

В третата глава са включени организация на контингента и дизайна на проучването. Времевия период на научното изследване обхваща пет години (периода ноември 2020г. – февруари 2025г.) и е проведено в Медицински център „Вертебра“ – гр. София и Диагностично-консултативен център 14 – ЕООД – гр.София. След извършена операция за реконструкция на ротаторен маншон 93 (деветдесет и три) пациенти са насочени от ортопед за провеждане на кинезитерапия. Прецизирани са критерии за включване и изключване от изследването. Контингентът от болни е от 40 пациенти от женски пол и 53 пациенти от мъжки пол. Всички участници са включени в една група и независимо от подлежащата патология е извършена субакромиална декомпресия с акромиопластика, реконструкция на сухожилието на *m. supraspinatus* и тенотомия и тенодеза на сухожилието на дългата глава на *m. biceps brachii*. Протоколът, който се използва е протективен (с прилагане на пасивно раздвижване след 3 – 4 седмица). Рехабилитационният курс включва 28 процедури, разпределени по следния начин: 3 посещения седмично между четвърта и осма следоперативна седмица и 2 посещения седмично (съответно между осма и шестнадесета следоперативна седмица). В методиката поэтапно са включени апарати за пасивно движение на рамото, техники от ПНМУ, мускулно – инхибиторни техники, мануално-мобилизационни техники по Kaltenborn, MWM по Muligan, с дългосрочна цел на кинезитерапията - максимално възможно възстановяване на функцията на раменната става.

Тестовата батерия е комплексна. Представена е авторска методика с подробно описание на всички части от нея. Резултатите и анализите към тях са изложени като е използван пакет от статистическа програма – ANOVA за обработка на получените данни. Използван е дисперсионен анализ с подчертан ефект на подобрене в състоянието на пациентите. Представена е дискусия с анализ на получените резултати и обосновка на необходимостта от прилагане на кинезитерапевтична програма за следоперативно възстановяване на пациентите в амбулаторна обстановка.

В дисертацията са формулирани 5 извода и обобщават резултатите от настоящото проучване. Налични са препоръки за практиката и приноси, които ще осигурят популяризиране и интегриране на предложената методика.

Заключение:

Представената за становище дисертация е научна разработка, с принос в областта на кинезитерапията. Трудът е оригинален, има своите достоинства и отговаря на изискванията за подобен тип разработки. В настоящият труд не се установява наличие на плагиатство.

Въз основа на изложеното до тук и съобразявайки се с изискванията на Закон за развитие на академичния състав на Република България, кандидатът отговаря на минималните национални изисквания на Закон за развитие на академичния състав на Република България (над 30 точки), на Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав в НСА „Васил Левски“- София.

С убеденост давам своята **положителна оценка** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на образователна и научна степен „Доктор“, в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве на **Симона Симеонова Богданова**.

Гласувам с положителен вот!

Дата: 27.12.2025г.
гр. Благоевград

Изготвил становището:.....
/Доц. Мариела Филипова д-р/

STANDPOINT

By Assoc. Prof. Mariela Radoslavova Filipova,

Subject: Dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor"

in the Field of Higher Education 7. Health and Sports, Professional Field 7.4 Public Health

on the topic:

"KINESITHERAPY DURING SURGICAL RECONSTRUCTION OF THE ROTATOR CUFF"

presented by: Simona Simeonova Bogdanova

scientific supervisor:

Assoc. Prof. Lyubomira Sazdova, PhD

Pathology in the area of the shoulder complex is common in kinesitherapy practice and is clinically expressed with pain symptoms, limited range of motion and, most importantly, a deterioration in the quality of life.

This work examines a current problem. The presented work is in a volume of 198 standard pages. It is structured correctly according to the requirements for this type of work. The dissertation work is illustrated with 12 tables, 18 figures and reliable photographs. A bibliographic reference for the 97 literary sources used is included, of which only 7 are in Cyrillic, the rest - in Latin.

The content is divided into 9 sections, including: introduction, literature review, statement of the study, working hypothesis, goal, tasks, organization and methodology of the study, kinesitherapy methodology, results, conclusions and recommendations for practice, conclusion, contributions, bibliography and 9 appendices, including functional studies, tests and protocols for recovery in rotator cuff lesions.

The literature review was developed in direct connection with the topic of the study. It includes functional anatomy, kinesiology of the shoulder complex,

rotator cuff tears - etiology, epidemiology, risk factors, classification of injuries, risk factors, clinic. Functional tests, pathokinesiological analysis and the existing muscle imbalance are described in detail, as well as treatment (conservative and surgical) for this pathology.

The second chapter discusses: the purpose and objectives of the dissertation work. There are six of them and they are well formulated.

The third chapter includes the organization of the contingent and the design of the study. The time period of the scientific study covers five years (the period November 2020 - February 2025) and was conducted at the Vertebra Medical Center - Sofia and Diagnostic and Consultative Center 14 - EOOD - Sofia. After a rotator cuff reconstruction operation, 93 (ninety-three) patients were referred by an orthopedist for kinesitherapy. The inclusion and exclusion criteria for the study were specified. The contingent of patients consisted of 40 female patients and 53 male patients. All participants were included in one group and regardless of the underlying pathology, subacromial decompression with acromioplasty, reconstruction of the tendon of the m. supraspinatus and tenotomy and tenodesis of the tendon of the long head of the m. biceps brachii were performed. The protocol used is protective (with the application of passive movement after 3-4 weeks). The rehabilitation course includes 28 procedures, distributed as follows: 3 visits per week between the fourth and eighth postoperative weeks and 2 visits per week (respectively between the eighth and sixteenth postoperative weeks). The methodology gradually includes passive shoulder movement devices, PNF techniques, muscle-inhibitory techniques, Kaltenborn manual mobilization techniques, Mulligan MWM, with the long-term goal of kinesitherapy - the maximum possible restoration of the function of the shoulder joint.

The test battery is complex. An author's methodology is presented with a detailed description of all its parts. The results and their analyses are presented using a statistical program package - ANOVA to process the obtained data. A variance analysis was used with a pronounced effect of improvement in the patients' condition. A discussion is presented with an analysis of the results obtained and a justification for the need to implement a kinesitherapy program for postoperative recovery of patients in an outpatient setting.

The dissertation formulates 5 conclusions and summarizes the results of this study. Recommendations for practice and contributions are available that will ensure the popularization and integration of the proposed methodology.

Conclusion:

The dissertation submitted for opinion is a scientific work, with a contribution to the field of kinesitherapy. The work is original, has its merits and meets the requirements for similar types of work. No plagiarism has been established in this work.

Based on the above and taking into account the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria, the candidate meets the minimum national requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria (over 30 points), the Regulations for its implementation and the Regulations for the Development of the Academic Staff at the National Academy of Sciences "Vasil Levski" - Sofia.

With conviction, I give my **positive assessment** and propose to the esteemed members of the Scientific Jury to award the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 7. Health and Sports, professional field 7.4. Public Health to **Simona Simeonova Bogdanova**.

I vote in the affirmative!

Date: 27.12.2025

Blagoevgrad

Prepared the standpoint:.....

/Assoc. Prof. Mariela Filipova Ph.D./